

بانک

تحقیق کنید

- ۱ به نظر شما چند نوع بانک در سیستم اقتصادی ایران وجود دارد؟
- ۲ به نظر شما شرایط افتتاح حساب در بانک چیست؟
- ۳ درباره موارد فوق تحقیق نموده و نتایج را در کلاس بحث کنید.

فعالیت

- ۱ به نظر شما چرا یکی از راههای کنترل صحیح وجوه نقد نگهداری آن در بانک است؟
- ۲ انواع روش‌های نگهداری وجوه نقد در بانک‌ها را نام ببرید.
- ۳ دلایل استفاده از انواع روش‌های نگهداری وجوه نقد در بانک‌ها چیست؟

یکی از کنترل‌های مؤثر بر وجوه نقد، نگهداری آن در بانک می‌باشد. امروزه بیشتر دریافت‌ها و پرداخت‌های عمدۀ مؤسسات و واحدهای تجاری از طریق سیستم بانکی صورت می‌گیرد و مؤسسات نیز ترجیح می‌دهند که وجوه نقد خود را نزد بانک‌ها نگهداری نمایند.

نگهداری وجوه نقد در بانک، عملاً به صور گوناگونی انجام می‌گیرد. گاهی مؤسسات برای دریافت‌ها و پرداخت‌های خود، اقدام به افتتاح حساب جاری نموده و هرگاه به بانک مراجعه نمایند، می‌توانند هر میزان از موجودی خود را که در حساب دارند (مانده حساب) به وسیله صدور چک دریافت نمایند.

گاهی نیز مؤسسات مقداری از وجوه نقد خود را به صورت پس‌انداز قرض الحسن سپرده، سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و سرمایه‌گذاری بلند مدت، نزد بانک‌ها نگهداری می‌نمایند، که علاوه بر اینکه وجوه خود را در مکانی امن نگهداری می‌کنند، بابت این سپرده سود دریافت می‌نمایند.

سپردن وجوه نقد به حساب جاری، اصطلاحاً واریز به حساب بانکی نامیده می‌شود و اعلامیه یا مدرکی که بانک‌ها در قبال واریز وجه به صاحب حساب ارائه می‌دهند، (اعلامیه بستانکار) نام دارد.

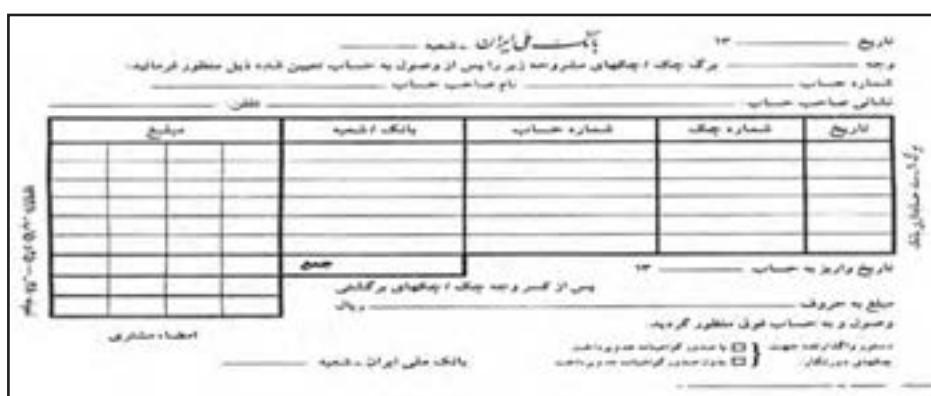

برداشت از حساب بانکی یا از طریق چک صادره (بابت حساب‌های جاری) و یا از طریق تکمیل فرم برداشت از حساب (بابت حساب‌های سپرده) صورت می‌پذیرد.

چک صادره را صاحب حساب و یا شخصی که نام او در برگ چک درج شده می‌تواند وصول نماید، ولی برای برداشت از طریق فرم برداشت از حساب (سپرده‌ها)، حضور صاحب حساب در بانک الزامی است.

در حسابداری برای کنترل هرچه بیشتر حساب‌های بانکی، تمام رویدادها را با اخذ مدارک مربوطه یا اخذ صورت حساب از بانک در دفاتر ثبت می‌نماییم که پایه و اساس صحیح و منطقی برای تهیه صورت مغایرت بانکی است که در بخش‌های بعدی این کتاب به‌طور مفصل به آن خواهیم پرداخت.

حساب بانک

به هنگام واریز وجه به حساب بانکی با توجه به اعلامیه واریزی (اعلامیه بستانکاری)، سند زیر صادر می‌گردد:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت	شماره سند:
تعداد ضمایم: برگ	سند حسابداری	تاریخ:
ردیف	کد حساب	شرح
		موجودی نقد - بانک
۱		موجودی نقد - صندوق
۲		جمع
		شرح سند: بابت واریز از صندوق به حساب بانک
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

طبق قوانین جاری کشور هنگامی که اشخاص حقیقی یا حقوقی برای پرداخت تعهدات خود اقدام به صدور چک از حساب‌های جاری می‌نمایند، الزاماً باید چک دارای تاریخ روز بوده و مبلغ مندرج در متن چک در حساب جاری، اشخاص، محمد داشته باشد.

مثال: اگر شرکت قصد داشته باشد معادل ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال اثاثه اداری از فروشگاه صنعتگر خریداری نموده و چک شماره ۱۵۲ بانک ملی را به تاریخ روز صادر نماید. سند حسابداری آن به صورت زیر است و به هنگام برداخت وحه از محاصل حساب بانک، طرح کد صادر، سند، صادر، ممکن است:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت	شماره سند:
تعداد ضمائم: برگ	سند حسابداری	تاریخ:
ردیف	کد حساب	شرح
		ااثاثه اداری
		موجودی نقد - بانک
		جمع
شرح سند: صدور چک شماره بابت خرید ااثاثه اداری		
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظيم کننده:

فعالیت

در تاریخ ۹۵/۲/۱ خانم رزاق مبلغ ۸،۰۰۰،۰۰۰ ریال بابت مطالبات قبلی شرکت از ایشان، را به حساب جاری بانکی شرکت واریز نمود و فیش نقدی آن را به شرکت ارائه نمود. سند حساب آن را صادر نمایید.

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت.....	شماره سند:.....
تعداد ضمائم: برگ	سند حسابداری	تاریخ:
ردیف	کد حساب	شرح
		مبلغ بدهکار
		مبلغ جزء
		مبلغ بستانکار
		جمع
		شرح سند:
		تنظیم کننده: تصویب کننده: تأیید کننده:

فعالیت

در تاریخ ۹۵/۲/۱۷ وجه سفته شماره ۱۸۳ به مبلغ ۱۴،۰۰۰،۰۰۰ ریال و همچنین مبلغ ۶،۰۰۰،۰۰۰ ریال طلب آقای نجفی طی صدور چک شماره ۱۴۳ بانک ملی پرداخت گردید، سند حسابداری آن را صادر نمایید.

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت.....	شماره سند:.....
تعداد ضمائم: برگ	سند حسابداری	تاریخ:
ردیف	کد حساب	شرح
		مبلغ بدهکار
		مبلغ جزء
		مبلغ بستانکار
		جمع
		شرح سند:
		تنظیم کننده: تصویب کننده: تأیید کننده:

در عرف بازار کار بسیاری از افراد و شرکت‌ها اقدام به صدور چک به صورت مدت‌دار می‌نمایند و در این حالت این گونه چک‌ها را در حساب اسناد تجاری نگهداری کرده و در سرسید نسبت به پرداخت آن اقدام می‌نمایند و همچنین چک‌های مدت‌داری را که دریافت نموده‌اند در سرسید نسبت به دریافت وجه آن اقدام می‌نمایند. مثال: در تاریخ ۹۵/۷/۱ شرکت برای خرید وسیله نقلیه به ارزش ۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال اقدام به صدور دو فقره چک به شرح زیر می‌نماید:

- چک شماره ۱۸۴ بانک ملی به مبلغ ۳۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال به تاریخ ۹۵/۷/۱
- چک شماره ۱۸۵ بانک ملی به مبلغ ۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال به تاریخ ۹۵/۱۰/۱

مطلوب است: صدور سند حسابداری این رویداد

شماره سند:.....	شماره سند:.....	شماره سند:.....
تاریخ: ۱۳۹۵/۷/۱	سند حسابداری	شرکت.....
ردیف	کد حساب	شرح
۱		وسایل نقلیه
۲		موجودی نقد - بانک
۳		اسناد پرداختنی
جمع: پانصد میلیون ریال		
شرح سند: صدور چک‌هایی به شماره ۱۸۴ و ۱۸۵ بانک ملی بابت خرید وسایل نقلیه		
تصویب کننده:		تأیید کننده:
		تنظیم کننده:

کار عملی ۸

در جدول زیر با توجه به شرح هر رویداد مانند نمونه‌ها جدول را کامل کنید و در پایان جمع هر ستون را محاسبه کنید و در رابطه با توازن معادله حسابداری آن بحث کنید:

ردیف	شرح رویداد	دارایی									سرمایه
		بدھی	حساب پرداختنی	حساب دریافتی	وسائط نقلیه	زمین	صندوق	بانک			
۱	افتتاح حساب بانکی مؤسسه توسط مالک به مبلغ ۱۰۰۰،۰۰۵،۰۰۰						۱۰۰۰،۰۰۵،۰۰۰				۱۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰
۲	انتقال ۲۰،۰۰۰،۰۰۰ از حساب بانک به صندوق				۲۰،۰۰۰،۰۰۰	(۲۰،۰۰۰،۰۰۰)					
۳	خرید زمین طی چک ۱۸۰،۰۰۰،۰۰۰										
۴	خرید نسیه یک دستگاه اتومبیل ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰										
۵	درایافت ۱۳،۰۰۰،۰۰۰ نقد پاپت ارائه خدمات										
۶	استعلام قیمت موتور سیکلت										
۷	پرداخت بدھی اتومبیل										
۸	فروش نسیه زمین ۲۱،۰۰۰،۰۰۰										
	جمع										

کار عملی ۹

- مطلوب است ثبت سند حسابداری هر یک از رویدادهای مالی زیر :
- در تاریخ ۹۳/۹/۲۰ مبلغ ۴۹،۰۰۰ ریال طی چک شماره ۲۴۵۷۸۷ از حساب بانک برداشت و به حساب صندوق واریز گردید.
 - در تاریخ ۹۳/۱۰/۱۴ به استناد یک فقره اعلامیه بستانکاری که به بخش امور مالی شرکت واصل شد مبلغ ۹۸،۰۰۰ ریال از مطالبات وصول شد.
 - در تاریخ ۹۳/۱۰/۲۳ مبلغ ۱۹،۵۰۰ ریال از حساب صندوق برداشت و طبق یک فقره اعلامیه بستانکاری که تحويل امور مالی شرکت شده است به حساب بانک واریز گردید.
 - در تاریخ ۹۳/۱۱/۱۰ مبلغ ۷۱،۰۰۰ ریال از محل حساب بانکی جهت پرداخت بدھی طی یک فقره اعلامیه بدھکاری که توسط بانک صادر گردید، برداشت شد.

کار عملی ۱۰

- مطلوب است ثبت سند حسابداری هر یک از رویدادهای مالی زیر :
- در تاریخ ۹۲/۸/۱۳ مبلغ ۱۰،۰۰۰ ریال طی چک شماره ۱۵۹۵۵۵ به حساب بانک واریز گردید.
 - در تاریخ ۹۲/۸/۱۴ به استناد یک فقره اعلامیه بدھکاری که به بخش امور مالی رسید، مبلغ ۶،۰۰۰ ریال بابت یک فقره چک نزد طلبکاران (استناد پرداختنی) از حساب بانک برداشت شد.
 - در تاریخ ۹۲/۹/۱۸ مبلغ ۳،۵۰۰ ریال از حساب صندوق، برداشت و طبق یک فقره اعلامیه بستانکاری به حساب بانک واریز گردید.

کار عملی ۱۱

- در تاریخ ۹۴/۱۰/۱ مؤسسه گلستان سعدی اقدام به خرید تعدادی اثاثه به مبلغ ۱۰،۰۰۰ ریال کرد و بابت این عملیات چکی به همان مبلغ صادر شد.
- این مؤسسه در تاریخ ۹۴/۱۰/۸ اقدام به فروش یکی از اثاثه مازاد به مبلغ ۵،۰۰۰ ریال نمود و چکی مدت‌دار به سررسید ۹۴/۱۰/۲۰ دریافت نمود.
- این چک در سررسید به وجه نقد تبدیل شد.
- مطلوب است: ثبت سند حسابداری رویدادهای فوق

فعالیت

- ۱ در خصوص توانایی شناخت و تفکیک اسناد دریافت‌تنی و نحوه ثبت حسابداری این‌گونه اسناد بررسی نمایید.
- ۲ بررسی کنید دفتر سررسید اسناد دریافت‌تنی چیست و یک نمونه از آن را در کلاس با هنرآموز خود تکمیل نمایید.

ارزشیابی

نظرهنرآموز				خودارزیابی هنرجو	شاخص‌های مورد ارزشیابی	ردیف
ناموفق	موفق	ناموفق	موفق			
				حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط	۱	
				همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و ...)	۲	
				شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری	۳	
				پاسخ صحیح به سوالات مطرح شده در کلاس	۴	
				ارائه نتیجه‌گیری صحیح	۵	
				آشنایی با نحوه صدور سند در رویدادهای مالی مربوط به بانک	۶	
				آشنایی با سرفصل حساب‌های بانک	۷	
				آشنایی بدھکار یا بستانکاری هر حساب مرتبط با بانک	۸	
				صدور سند در رویدادهای مالی مربوط به بانک	۹	
				تکمیل اعلامیه بدھکاری، بستانکاری و نقد کردن چک	۱۰	

حسابداری اسناد تجاری

چک‌های مدت‌دار و سفته‌های دریافت شده از دیگران که در صندوق شرکت موجود است به عنوان اسناد دریافت‌نی طبقه‌بندی شده و در صورت‌های مالی شرکت به صورت اسناد دریافت‌نی کوتاه یا بلند مدت دیده می‌شوند.

اسناد دریافت‌نی کوتاه مدت و بلند مدت

اگر سررسید این سفته‌ها از تاریخ ترازنامه یک سال یا کمتر باشد به عنوان اسناد دریافت‌نی کوتاه مدت و چنانچه سررسید آنها از تاریخ ترازنامه بیشتر از یک سال باشد به عنوان اسناد دریافت‌نی بلند مدت در ترازنامه شرکت نشان داده می‌شود.

مثال ۵

شرکت ایلام یک باب ساختمان به مبلغ ۶،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال از شرکت کرمان خریداری و سفته شماره ۱۸۵۳۶۲ به سررسید ۶ ماهه صادر و تسلیم نمود.
مطلوب است: ثبت این رویداد مالی در دفاتر دریافت‌کننده اسناد تجاری

در دفاتر دریافت‌کننده اسناد تجاری (شرکت کرمان)

ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	شرکت کرمان	شماره سند:	تاریخ:
۱		اسناد دریافت‌نی			
۲		ساختمان				
جمع						
شرح سند: دریافت سفته شماره از بابت فروش یک باب ساختمان						
تصویب کننده: تأیید کننده: تنظیم کننده:						

**تجدید یا تعویض اسناد تجاری
رویداد فوق در دفاتر شرکت دریافت کننده سفته به صورت زیر ثبت می‌شود:**

شماره سند: تاریخ:	شرکت سند حسابداری
شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمایم: برگ			
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء	شرح
xxxx	xxxx		اسناد دریافتی
xxxx			اسناد دریافتی
xxxx	xxxx		جمع
شرح سند: بابت دریافت سفته دو ماهه شماره جایگزین سفته شماره			
تصویب کننده:	تأیید کننده: تنظیم کننده:		

یادآوری می‌شود بابت تمدید سفته می‌توان از ثبت حسابداری اجتناب کرد و صرفاً تاریخ آن را، در دفتر یا لیست اسناد موجود نزد شرکت اصلاح نمود، ولی توصیه می‌شود از ثبت اصلاحی استفاده شود.

دریافت وجه اسناد تجاری

حالت اول: مراجعه حضوری
هنگام سرسید چک یا سفته، صادر کننده می‌تواند وجه آن را به صورت نقد به دارنده اسناد تجاری پرداخت نموده و بدون آنکه نیاز به مراجعه به بانک، وجود داشته باشد، اصل اسناد تجاری را دریافت نماید.

تنظیم اسناد در حالت مراجعه حضوری در دفاتر دریافت کننده اسناد

شماره سند: تاریخ:	شرکت سند حسابداری
شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمایم: برگ		
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء
xxxx	xxxx	
xxxx		
xxxx	xxxx	
شرح سند: بابت دریافت وجه اسناد دریافتی به شماره به صورت نقد		
تصویب کننده:	تأیید کننده: تنظیم کننده:	

حالت دوم: وصول و پرداخت توسط بانک

قسمتی در سفته مشخص شده است که در آن نوشته شده (این قسمت توسط بانک تکمیل می‌شود) چنانچه هنگام صدور سفته قسمت مزبور توسط بانک مورد توافق صادرکننده و دریافت‌کننده سفته تکمیل شده باشد، دارنده سفته می‌تواند در تاریخ سررسید سفته، وجه آن را از طریق بانک وصول نماید.
اگر این اسناد از طریق بانک پرداخت شود ثبت‌های حسابداری به صورت زیر تغییر می‌کند:

۲ در دفاتر دریافت کننده اسناد

به هنگام تحويل اسناد دریافتی به بانک :

شماره سند: تاریخ: ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم: برگ
		اسناد دریافتی در جریان وصول		xxxxx
		اسناد دریافتی		xxxx
				xxxx
جمع				
شرح سند: بابت ارسال اسناد دریافتی به شماره به بانک جهت وصول وجه آن				
تنظیم کننده: تأیید کننده: تصویب کننده:				

در زمانی که بانک مبلغ سفته واگذار شده (در جریان وصول) را پرداخت می‌نماید، به هنگام دریافت وجه نقد و اخذ اعلامیه بستانکاری از بانک ثبت زیر در دفاتر دریافت‌کننده اسناد (ذینفع) صورت می‌پذیرد:

به هنگام دریافت وجه نقد: (اخذ اعلامیه بستانکاری از بانک)

شماره سند: تاریخ: ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم: برگ
		موجودی نقد - بانک		xxxx
		اسناد دریافتی در جریان وصول		xxxx
				xxxx
جمع				
شرح سند: بابت دریافت وجه اسناد دریافتی به شماره توسط بانک				
تنظیم کننده: تأیید کننده: تصویب کننده:				

کار عملی ۱۲

برای آنکه مطالب فوق را به خوبی فرا بگیرید فعالیت‌های زیر را به کمک هم‌کلاسی‌ها و محتوای کتاب و هنرآموز انجام دهید تا به این نتیجه برسید که مهارت لازم را به دست آورده‌اید و سپس خود را ارزشیابی کنید (دستی و نرم‌افزاری).

۱ شرکت الف سفته‌ای به مبلغ ۶۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال بابت ارائه خدمات، از شرکت ب به سرسید ۱۳۹۴/۷/۲۵ دریافت نموده، مطلوب است صدور سند حسابداری هریک از وقایع در دفاتر هر دو شرکت.

الف) درخواست تجدید سفته به جهت تغییر در سرسید آن به تاریخ ۱۳۹۴/۹/۲۵

ب) دریافت وجه سفته توسط شرکت الف از شرکت ب در تاریخ سرسید

۲ با توجه به مفروضات سؤال یک، سند حسابداری رویدادهای مالی زیر را صادر نمایید :

الف) شرکت الف سفته را جهت وصول به بانک ارائه نمود.

ب) وجه سفته توسط بانک وصول و به حساب شرکت الف واریز شد.

۳ ثبت حسابداری را برای رویداد زیر در سند حسابداری انجام دهید:

کارخانه‌ای در اول بهمن ماه برای یک دستگاه خاور به مبلغ ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال به فروش رساند و بهای آن را به صورت زیر تسویه کرد.

دریافت نقدی ۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

دریافت یک برگ چک ۳۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

دریافت یک برگ سفته ۲۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

۴ سند حسابداری رویدادهای مالی زیر را صادر کنید:

۱ نیمی از لوازم اداری مازاد شرکتی را به مبلغ ۹۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال به فروش رسانده و یک فقره سفته دو ماهه دریافت می‌گردد.

۲ نیمی از مطالبات شرکت به مبلغ ۱۶۵،۵۰۰،۰۰۰ ریال از طریق واریز به حساب جاری بانک وصول می‌گردد.

۳ مبلغ ۱۳،۰۰۰،۰۰۰ ریال از بدھی‌های شرکت را از محل صندوق پرداخت می‌گردد.

۴ هزینه‌های جاری شرکت را که مبلغ آن ۴۳،۰۰۰،۰۰۰ ریال می‌باشد، از محل صندوق پرداخت می‌گردد.

۵ مبلغ ۲۳،۰۰۰،۰۰۰ ریال از بدھی‌های شرکت با صدور سفته‌ای ۳ ماهه تسویه می‌شود.

۶ مبلغ ۶۹،۵۰۰،۰۰۰ ریال از ملزمات اداری مازاد شرکت را فروخته و چک ۳۰ روزه دریافت می‌شود.

۵ با توجه به مواردی که بیان شد، ثبت حسابداری رویدادهای مالی زیر را انجام دهید:

۱ فروش اثاثه به مبلغ ۱۲۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال به صورت نسیه

۲ دریافت نیمی از طلب بابت اثاثه فروش رفته به صورت دریافت یک فقره رسید واریز وجه به حساب بانک شرکت

۳ خرید یک دستگاه جارو برقی صنعتی به مبلغ ۱۹۸،۰۰۰،۰۰۰ ریال به صورت نسیه

۴ پرداخت کل مبلغ جارو برقی خریداری شده از محل حساب بانک

۵ دریافت مابقی وجه اثاثه فروش رفته به صورت نقد

ارزشیابی

نظرهنرآموز					خودارزیابی هنرجو	شاخص‌های مورد ارزشیابی	ردیف
ناموفق	موفق	ناموفق	موفق				
				حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط	۱		
				همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و ...)	۲		
				شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری	۳		
				پاسخ صحیح به سوالات مطرح شده در کلاس و استدلال	۴		
				ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی	۵		
				شناخت فرایند صدور سند در رویدادهای مالی مربوط به اسناد تجاری دریافت‌شده	۶		
				شناخت سرفصل حساب‌های اسناد تجاری دریافت‌شده در سند حسابداری مربوطه	۷		
				شناخت بدھکار یا بستانکار نمودن حساب‌های مرتبط با اسناد تجاری دریافت‌شده	۸		
				به کارگیری سرفصل حساب‌های اسناد تجاری دریافت‌شده در سند حسابداری مربوطه	۹		
				بدھکار یا بستانکار نمودن حساب‌های مرتبط با اسناد تجاری دریافت‌شده	۱۰		

نکول سفته

فعالیت

- ۱ نظر خود را درخصوص اعتبار اسناد تجاری که واخواست شده است، بیان نمایید.
- ۲ شخصی که اسناد مذکور نزد او می‌باشد چه اقداماتی باید انجام دهد؟
- ۳ متعهد اسناد تجاری که در سرسید پرداخت نشده است، چه اقداماتی باید انجام دهد؟

هنگامی که صادرکننده سفته، از پرداخت وجه آن در تاریخ سرسید خودداری نماید در این حالت اصطلاحاً گفته می‌شود که سفته نکول یا واخواست شده است.

سفته‌ای که در سرسید نکول شده، از نظر دارنده آنها از جمله مطالباتی تلقی می‌شود که در امکان وصول آنها تردید حاصل شده است و در اکثر موارد برای وصول آن باید با مراجعه به مراجع قضایی و انجام تشریفات قانونی نسبت به وصول آن اقدام نمود. به همین سبب حسابداران این گونه سفته‌ها را از حساب اسناد دریافتندی خارج و به حساب‌های دریافتني منظور می‌کنند (سفته نکول شده دارای ارزش قبلی نیست) برای توضیح بیشتر موارد فوق به مثال زیر توجه نمایید.

مثال ۶

شرکت الف در تاریخ ۱۳۸۹/۲/۱ بابت خرید اثاثه اداری یک سفته دو ماهه صادر و تحويل فروشگاه ب نمود. سفته مذبور در تاریخ سرسید نکول شد، مطلوب است صدور سند حسابداری رویداد فوق.

شرکت الف (صادر کننده سفته)

شماره سند:	شروع شرکت	شماره صفحه دفتر روزنامه:
ردیف	کد حساب	تاریخ: برگ
ردیف	کد حساب	تعداد ضمائم: برگ
		شماره سند: شرکت اثاثه اداری
۱		xxxx
۲		xxxx
	 اسناد پرداختنی
		جمع
	 شرح سند: بابت خرید اثاثه با ارائه سفته شماره
	 تنظیم کننده: تأیید کننده: تصویب کننده:

حسابداری دریافت‌ها

صدور سند حسابداری فروش اثاثه با صدور سفته

شماره سند: تاریخ:	شمرکت سند حسابداری	شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم: برگ			
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
۱		اسناد دریافتی		xxxx	
۲		اثاثه اداری		xxxx	
جمع					
شرح سند: بابت فروش اثاثه با اخذ سفته شماره تنظیم کننده: تأیید کننده: تصویب کننده:					

صدور سند نکول سفته در فروشگاه ب (دارنده سفته):

شماره سند: تاریخ:	شمرکت سند حسابداری	شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم: برگ			
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
۱		حسابهای دریافتی		xxxx	
۲		اسناد دریافتی		xxxx	
جمع					
شرح سند: بابت نکول سفته شماره تنظیم کننده: تأیید کننده: تصویب کننده:					

اگر بخواهیم سفته (اسناد دریافتی) را از طریق بانک وصول نماییم و صادر کننده سفته، از پرداخت وجه آن در تاریخ سرسید سفته خودداری نماید، ثبت حسابداری آن به شرح زیر است :

در دفاتر صادر کننده: هیچ ثبتی صورت نمی‌پذیرد.

و در دفاتر دارنده اسناد: به هنگام تحويل اسناد به بانک.

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت سند حسابداری	شماره سند:
تعداد ضمائم: برگ		تاریخ:
ردیف	کد حساب	شرح
		اسناد دریافتی در جریان وصول
۱		اسناد دریافتی
۲		
		جمع
		شرح سند: بابت تحويل سفته شماره به بانک
		تصویب کننده: تأیید کننده: تنظیم کننده:

چنانچه اسناد دریافتی جهت وصول به بانک ارائه شوند و در سرسید پرداخت نشود (نکول سفته) مبلغی به عنوان هزینه بانکی توسط بانک دریافت می‌گردد، یعنی میزان حساب دریافتی برابر است با اصل مبلغ اسناد دریافتی نکول شده به علاوه کارمزدهای بانکی

در صورتی که اسناد تحويلی به بانک نکول گردد:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت سند حسابداری	شماره سند:
تعداد ضمائم: برگ		تاریخ:
ردیف	کد حساب	شرح
		حسابهای دریافتی
۱		اسناد دریافتی در جریان وصول
۲		موجودی نقد - بانک
		جمع
		شرح سند: بابت نکول سفته تحويلی به بانک به شماره
		تصویب کننده: تأیید کننده: تنظیم کننده:

با توجه به این موضوع که اگر رویداد مالی مربوط به اسناد تجاری باشد، لازم است این رویداد را از دو سوی قضیه نگاه کنیم. یک بار به عنوان حسابدار شخص صادرکننده اسناد (که اسناد تجاری باید به عنوان اسناد پرداختنی دیده شود) و یک بار هم به عنوان حسابدار شخص دریافتکننده اسناد (که اسناد تجاری باید به عنوان اسناد پرداختنی دیده شود) و با این رویکرد توجه شما را به این نکته جلب می‌نماییم که اسناد تجاری به چه نحوی و در چه زمانی باید تحت عنوان اسناد پرداختنی و یا به چه نحو و در چه زمانی تحت عنوان اسناد دریافتکننده در دفاتر ثبت گردد.

مقایسه دفاتر دریافتکننده و صادرکننده اسناد تجاری

دفاتر صادرکننده اسناد تجاری	دفاتر دریافتکننده اسناد تجاری
اثاثه اداری ×××× اسناد پرداختنی ×××× پرداخت سفته بابت خرید اثاثه اداری	اسناد دریافتکننده ×××× اثاثه اداری ×××× دریافت سفته بابت مازاد اثاثه اداری
هزینه نظافت ×××× اسناد پرداختنی ×××× پرداخت سفته بابت نظافت ساختمان	اسناد دریافتکننده ×××× درآمد ×××× دریافت سفته بابت نظافت ساختمان
صندوق / بانک ×××× اسناد پرداختنی ×××× پرداخت سفته بابت دریافت وام	اسناد دریافتکننده ×××× صندوق / بانک ×××× دریافت سفته بابت پرداخت وام
حساب‌های پرداختنی ×××× اسناد پرداختنی ×××× پرداخت سفته در قبال بدھی‌ها	اسناد دریافتکننده ×××× حساب‌های دریافتکننده ×××× دریافت سفته در قبال مطالبات قبلی
اسناد پرداختنی ×××× اسناد پرداختنی ×××× تعویض (تجدید) سفته	اسناد دریافتکننده ×××× اسناد دریافتکننده ×××× تعویض (تجدید) سفته
اسناد پرداختنی ×××× صندوق / بانک ×××× بابت پرداخت وجه سفته	صندوق / بانک ×××× اسناد دریافتکننده ×××× بابت وصول وجه سفته

لازم به ذکر است چه در بخش دریافت‌ها و چه در بخش پرداخت‌ها یک حسابدار باید بداند، وظیفه‌اش را به بهترین نحو ممکن با رعایت دقیق قوانین و مقررات انجام داده و با رعایت کامل کلیه نکات اینمی به لحاظ حفظ و نگهداری وجود نقد و اسناد تجاری و همچنین کنترل اسناد و مدارک مثبته منطبق با رویداد مالی و تطبیق این مستندات با قانون در راستای تحقق مسئولیت‌پذیری و به جهت حفظ اصول رازداری و امانت‌داری گام بردارد و برای رضایت حق تعالی در این امر ثابت قدم بماند. یک حسابدار باید بداند با کوچک‌ترین اشتباه و یا سهل انگاری در راستای وظیفه‌ای که به او محول شده است، ممکن است تمام اعتبار اقتصادی شخص حقیقی یا حقوقی که مسئولیت کنترل، حفظ، ثبت و نگهداری حساب‌ها به وی سپرده شده است را مخدوش نموده و بالعکس با تلاش و کوشش و پاییندی به اصول و استانداردهای حسابداری و درنظر داشتن وجودن کاری موجب افزایش اعتبار اقتصادی مؤسسه و جامعه گردد.

کار عملی ۱۳

۱ شرکت مجید در تاریخ ۱۳۹۱/۹/۱۱ بابت خرید یک دستگاه خودرو یک سفته به مبلغ ۴۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال در وجه شرکت مرداد صادر و تحويل شرکت مرداد نمود. سفته مزبور در تاریخ سرسید نکول شد. مطلوب است تنظیم سند حسابداری صدور و نکول سفته در شرکت مجید و فروشگاه مرداد.

۲ اگر سفته مذکور از طریق تحويل به بانک واخواست گردد؛ مطلوب است تنظیم سند حسابداری صدور و نکول سفته در دفاتر هر دو شرکت. در صورتی که بانک مبلغ ۲۰۰،۰۰۰ ریال جهت مخارج واخواست سفته از حساب شرکت مرداد کسر نماید.

۳ شرکت آبان در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۸ بابت ارائه خدمات تعمیرات ساختمانی به شرکت فروردین سفته‌ای ۶۰ روزه به مبلغ ۳۰۰،۰۰۰ ریال دریافت نمود. در تاریخ ۱۳۹۵/۲/۲۰ سفته را جهت وصول به بانک ارائه نمود. در تاریخ سرسید، سفته فوق نکول گردید و بانک مبلغ ۲۱۰،۰۰۰ ریال بابت کارمزد واخواست سفته از حساب جاری شرکت آبان کسر نمود.
مطلوب است:

- ۱ تعیین تاریخ سرسید سفته
- ۲ صدور اسناد حسابداری رویدادهای فوق در شرکت آبان

ارزشیابی

نظرهنرآموز		خودارزیابی هنرجو		شاخص‌های مورد ارزشیابی	ردیف
ناموفق	موفق	ناموفق	موفق		
				حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انصباط	۱
				همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و ...)	۲
				شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری	۳
				پاسخ صحیح به سوالات مطرح شده در کلاس و استدلال	۴
				ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی	۵
				شناخت صدور سند در رویدادهای مالی مربوط به نکول سفته	۶
				شناخت سرفصل حساب‌های نکول سفته	۷
				شناخت بدھکار یا بستانکار نمودن هر حساب مرتبط با نکول سفته	۸
				به کارگیری سرفصل حساب‌های نکول سفته	۹
				بدھکار یا بستانکار کردن هر حساب مرتبط با نکول سفته	۱۰

اسناد تضمینی

مؤسسه ایرانیان جهت خرید ماشین آلات درخواست اخذ وامی به مبلغ ۳۰۰،۰۰۰ ریال از بانک تجارت را داده است و بعد از تصویب وام از سوی دایره تسهیلات بانک، مقرر گردید طبق توافق، سفته تضمینی توسط مؤسسه ایرانیان تهیه و تحويل بانک گردد.

فعالیت

- ۱ در مثال فوق بانک تجارت به چه دلیلی درخواست سفته تضمینی نموده است؟
- ۲ چند نمونه ضمانت نامه با کمک هنرآموز خود مثال بزنید.

به طور کلی تضمین به جهت اجرای صحیح و به موقع تعهد و یا بازپرداخت منابع مالی اخذ شده از طرف مقابل دریافت می شود تا مؤسسه ارائه دهنده خدمات، منابع مالی و ... نیاز به اطمینان بیشتری جهت دریافت به موقع و مطلوب توافقات انجام شده داشته باشد.

چک های تضمین شده بانکی، وجه نقد (بول)، سفته، چک، ضمانت نامه بانکی، وثیقه ملکی و را می توان به عنوان تضمین به هنگام اخذ وام از سایر اشخاص مانند (بانک ها و سایر مؤسسات) یا پیش دریافت و یا سایر مواردی که نیاز به تضمین می باشد استفاده کرد.
 این اسناد در دفاتر صادر کننده آن (شخصی که متعهد محسوب می شود) تحت عنوان بدھی ثبت نمی گردد، و برای ثبت حسابداری آنها هنگام صدور از سرفصل حساب های انتظامی در قسمت بدھکار و از سرفصل طرف حساب انتظامی در قسمت بستانکار می توان استفاده کرد.

ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	تاریخ:	شماره سند:
		حساب های انتظامی		
		طرف حساب های انتظامی			۲
					جمع
شرح سند : بابت صدور سفته تضمین وام دریافتی از مؤسسه					
تصویب کننده:		تأیید کننده:	تنظیم کننده:		

لازم به ذکر است این نحوه ثبت درخصوص صدور سفته یا هر نوع تضمینی در دفاتر صادر کننده تضمین ثبت می‌گردد و وقتی متعهد، نسبت به انجام تعهد خود اقدام نمود شخصی که اسناد را دریافت نموده، آنها را به صادرکننده آن اسناد عوتد (مسترد) می‌نماید.

ثبت حسابداری دردفاتر صادر کننده به شرح زیر می‌باشد :

شماره سند: تاریخ:	شرکت سند حسابداری	شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد صمایم: برگ			
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء
۱		طرف حساب‌های انتظامی		xxxx	
۲		حساب‌های انتظامی		xxxx	
		جمع		xxxx	xxxx

شرح سند: بابت استرداد سفته تضمین وام دریافتی از مؤسسه
.....

تنظیم کننده:	تأیید کننده:	تصویب کننده:
-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

باید گفت این اسناد بر اساس اینکه شرکت آنها را صادر و به دیگران ارائه داده و یا دیگران صادر نموده و نزد شرکت باشد در دفاتر ثبت می‌گردند.

مثال ۲

شرکت ایرانیان یک فقره سفته ۰۰۰،۰۰۰،۶۰۰ ریالی در وجه بانک تجارت صادر و ارائه نموده است.

در دفاتر صادرکننده (شرکت ایرانیان):

ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء	شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم: برگ	شرکت ایرانیان سند حسابداری	شماره سند: تاریخ:
		حساب‌های انتظامی - اسناد تضمینی ما نزد دیگران		۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰				۱
		طرف حساب‌های انتظامی - اسناد تضمینی مانزد دیگران	۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰					۲
		جمع: ششصد میلیون ریال	۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰				

در دفاتر دریافت کننده (بانک تجارت):

شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمایم: برگ	بانک تجارت سند حسابداری	شماره سند: تاریخ:	
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء	ردیف کد حساب
۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۱
۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰		طرف حساب‌های انتظامی - اسناد تضمینی دیگران نزد ما	۲
جمع: ششصد میلیون ریال			
شرح سند: بابت دریافت سفته تضمین وام پرداختی به شرکت ایرانیان			
تصویب کننده:		تأیید کننده:	تنظيم کننده:

وقتی متعهد، نسبت به انجام تعهد خود اقدام نمود (به طور مثال وام دریافتی خود را مستهلک نمود و یا). شخصی که اسناد را دریافت نموده، آنها را به صادرکننده آن اسناد عودت می‌نماید و ثبت حسابداری به شرح زیر می‌باشد.

مثال ۸

شرکت ایرانیان مبلغ وام بانک تجارت را پرداخت و تسویه حساب نمود و اصل سفته را تحويل می‌گیرد.

در دفاتر صادرکننده (شرکت ایرانیان):

شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمایم: برگ	شرکت ایرانیان سند حسابداری	شماره سند: تاریخ:	
مبلغ بستانکار	مبلغ بدھکار	مبلغ جزء	ردیف کد حساب
۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰		۱
۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰		حساب‌های انتظامی - اسناد تضمینی ما نزد دیگران	۲
۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰		جمع : ششصد میلیون ریال
شرح سند: بابت استرداد سفته تضمین وام دریافتی از بانک تجارت			
تصویب کننده:		تأیید کننده:	تنظيم کننده:

در دفاتر در یافته کننده (بانک تجارت):

ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	بانک تجارت	شماره سند:	تاریخ:
		طرف حساب‌های انتظامی - اسناد تضمینی دیگران نزدما				۱
۲		حساب‌های انتظامی - اسناد تضمینی دیگران نزدما				
۳		جمع: ششصد میلیون ریال				
شرح سند: بابت استرداد سفته تضمین وام پرداختی به شرکت ایرانیان						
تصویب کننده: تأیید کننده: تنظیم کننده:						

برای آنکه مطالب فوق را به خوبی فرا بگیرید فعالیت‌های زیر را به کمک هم‌کلاسی‌ها و محتوای کتاب و هنرآموز انجام دهید تا به این نتیجه برسید که مهارت لازم را به دست آورده‌اید و سپس خود را ارزشیابی کنید. (دستی و نرم افزاری)

۱ حساب‌های انتظامی چه نوع حساب‌هایی هستند؟

۲ دلایل استفاده از حساب‌های انتظامی را برشمایرید؟

۳ چه تقاضاتی در نحوه ثبت سفته‌های تضمینی صادره و دریافتی وجود دارد؟

۴ نحوه و شرایط وصول و عودت اسناد انتظامی را شرح دهید؟

فعالیت

کار عملی ۱۴

آقای حمیدی به دلیل دریافت وام از شرکت الف باید سفته‌ای معادل ۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال به آن شرکت ارائه نماید.

مطلوب است:

۱ آقای حمیدی باید خرید سفته چه مبلغی باید پرداخت نماید؟

۲ صدور سند حسابداری این رویداد

کار عملی ۱۵

شرکت حافظ در تاریخ ۱۳۹۴/۷/۵ از صندوق دار خود آقای خادمی به عنوان تضمین شغلی سفته‌ای به مبلغ ۱۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال دریافت نمود و در تاریخ ۱۳۹۴/۷/۲۰ بابت تضمین پرداخت وام دریافتی از بانک سفته‌ای به مبلغ ۲،۰۰۰،۰۰۰ ریال صادر و تسليم نمود.

مطلوب است: صدور سند حسابداری رویدادهای فوق

ارزشیابی

نظرهنرآموز				خودارزیابی هنرجو	شاخص‌های مورد ارزشیابی	ردیف
ناموفق	موفق	ناموفق	موفق			
				حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط	۱	
				همراه داشتن وسائل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و ...)	۲	
				شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری	۳	
				پاسخ صحیح به سوالات مطرح شده در کلاس و استدلال	۴	
				ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی	۵	
				شناخت دلایل به کارگیری اسناد انتظامی	۶	
				شناخت وصول و عودت اسناد انتظامی	۷	
				صدور سند حسابداری اسناد انتظامی صادره	۸	
				صدور سند حسابداری اسناد انتظامی دریافتی	۹	
				صدور سند حسابداری استرداد و عودت اسناد انتظامی	۱۰	

ارزشیابی شایستگی ثبت دریافت وجه نقد / اسناد دریافتی

شرح کار:

- ۱ دریافت مدارک وجه نقد **۲** کنترل تاریخ اسناد و مطابقت عددی و حروفی آن **۳** کنترل مبلغ اسناد و مطابقت عددی و حروفی آن
 ۴ کنترل عدم قلم خوردگی و مخدوش بودن اسناد **۵** کنترل امضا و مهر اسناد با روزنامه رسمی ارائه‌دهنده اسناد (در مورد اشخاص حقوقی)
 ۶ شمارش وجه نقد **۷** مرتب‌سازی اسناد دریافتی بر اساس سررسید (روزانه/ماهانه) **۸** طبقه‌بندی استاد دریافتی بر اساس سررسید بر اساس نوع سند (چک/سفته/برات) **۹** کنترل و نگهداری صحیح اسناد به لحاظ اینمی (استفاده از گاوصدنوق) **۱۰** کنترل و کسب اطمینان از وصول اسناد دریافت شده و واگذاری به موقع **۱۱** کنترل و پیگیری جهت کسب اطمینان از وصول اسناد واگذاری به بانک **۱۲** ثبت به موقع اسناد دریافتی **۱۳** ثبت به موقع دریافت وجه نقد **۱۴** ظهرونیسی اسناد دریافتی **۱۵** تهیه لیست اسناد واگذار شده به بانک **۱۶** ثبت به موقع دریافت واگذاری اسناد دریافتی به بانک‌ها **۱۷** ثبت به موقع دریافت وصول اسناد دریافتی در حساب بانکی **۱۸** ثبت به موقع دریافت اسناد واخواست شده **۱۹** تهیه لیست اسناد نزد صندوق و تطبیق آن با موجودی حقیقی آن **۲۰** تهیه لیست اسناد در جریان وصول و تطبیق آن با موجودی حقیقی آن **۲۱** تهیه لیست اسناد واخواست شده و تطبیق آن با موجودی حقیقی آن **۲۲** صدور (تنظیم) فرم رسید دریافت وجه نقد **۲۳** صدور فرم رسید اسناد دریافتی **۲۴** صدور فرم رسید اسناد دریافتی در جریان وصول **۲۵** کنترل اسناد و مدارک مثبته و مجوزهای مربوطه و انطباق آن با اسناد دریافتی با وجه نقد دریافتی **۲۶** ثبت برگشت اسناد در جریان وصول

استاندارد عملکرد: ثبت دریافت‌های نقدی روزانه به استناد مدارک وصولی بر اساس آیین‌نامه‌های خزانه

شاخص‌ها:

- ۱ کنترل اسناد مثبته دریافت وجه نقد / اسناد دریافتی **۲** صدور سند حسابداری دریافت وجه نقد / اسناد دریافتی
 ۳ واگذاری اسناد دریافتی به بانک **۴** ثبت وصول اسناد در جریان وصول **۵** ثبت برگشت اسناد در جریان وصول

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

مکان: کارگاه زمان: ۸ ساعت

اتاق کار، میز و صندلی، ماشین حساب، کامپیوتر، نرم‌افزار، ملزومات اداری، گاوصدنوق، فرم‌های دریافت، فرم‌های واگذاری اسناد دریافتی، آیین‌نامه خزانه‌داری (دراحت و پرداخت پایه)، قانون تجارت (چک)، دفتر اسناد دریافتی، دستگاه پول‌شمار (مجهز به شناسایی اسکناس)

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	کنترل اسناد مثبته دریافت وجه نقد / اسناد دریافتی	۱	
۲	تصور سند حسابداری دریافت وجه نقد / اسناد دریافتی	۱	
۳	واگذاری اسناد دریافتی به بانک	۱	
۴	ثبت وصول اسناد در جریان وصول	۱	
۵	ثبت برگشت اسناد در جریان وصول	۱	
شایستگی‌های غیرفね، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: درستکاری، امنیت و ایمنی محل خزانه (دور از دسترس بودن وجوه نقد، دسته چک و مهرهای شرکت) رعایت اصول ارگونومی صرفه‌جویی در مصرف کاغذ، انرژی ... امانت‌داری، رازداری			
میانگین نمرات			

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

تفکر کنید

– با توجه به مهارت‌های کسب شده در این فصل، به نظر شما حسابدار دریافت‌ها چگونه می‌تواند کلام وحی و سیره بزرگان دین را در انجام وظایف محوله به کار بندد.

تحقیق کنید

در ادبیات حسابداری، دانش اخلاقی یکی از دارایی‌های شرکت و جزء دارایی‌های فکری یا سرمایه فکری محسوب می‌شود. به نظر شما یک حسابدار دریافت‌ها چه ارزش‌ها و اصول اخلاقی را باید در انجام وظایف محوله مدنظر داشته باشد؟

بحث کنید

به نظر شما حسابدار دریافت‌ها در رابطه با خدا، خویشن، خلق خدا (دیگران) و محیط زیست چه مسئولیتی دارد؟